

Hujjojin Fadar Gwamnatin Amirk Game da Taimaka Wa Nijeriya Kan Boko Haram

FADAR GWAMNATIN AMIRKA

Ofishin Sakataren Watsa Labaru, Birnin Washington, D.C.

HUJJOJI: Kokarin Amirk Kan Taimaka wa Gwamnatin Nijeriya Ga Yakar Boko Haram

A watan Afrilun 2014, duniya ta kidime ga jin irin yadda kungiyar 'yan ta'addan Nijeriya, ta Boko Haram, ta sacc, akalla, 'yan mata 270, daga makarantarsu dake garin Chibok, a Nijeriya. Tun kuma watanni shidan da suka wuce, wadansu 'yan matan sun dawo ga iyalsansu, amma, har yanzu, sauran na hannu, kuma kungiyar ta Boko Haram, na ci gaba da kuntata wa yankin. A wannan shekarar, kadai, kungiyar ta sahe daruruwan mazaje, da mata da 'yan mata, da yara, ta kuma kashe mutane, har dubu uku, a Nijeriya. Shugaba Obama ya bai wa gwamnatin Amirk umurnin da ta yi wani abun da zai taimaka wa gwamnatin ta Nijeriya, wajen ganowa da kuma kubutár da 'yan matan da aka sata, kazalika da yakar kungiyar ta Boko Haram, tare da hadin hannun Nijeriya, da ma'kwabtanta da sauran aminai. Wannan taimakon, yana da yawan gaske, amma, mai manufa guda: ta wargaza wannan kungiyar ta masu kashe rayuka.

Taimakon Shawarwari ga Gwamnatin Nijeriya

Kasar Amirk na taimaka wa gwamnatin ta Nijeriya, wajen kara daukar dawainiyar duk wani abin da ya kamata, domin tabbatar da ganin an maido da dukan wadanda 'yan kungiyar ta Boko Haram ta sace, ciki har da dabarun taimakawar da kuma fafada musayar dabaru.

Tawagar 'Yan Agaji

- A cikin watan Mayu, Kasar Amirk ta aike da wata tawagar 'yan agaji, zuwa Birnin Abuja, domin bayar da shawara ga jama'ar Nijeriya, game da irin yadda za su kwato wadanda aka sacen, da kara
- Kwarin gwiwar fuskantar yadda za a magance rashin tsaro, da bayar da horon yadda za a mayar da martanin da ya kamata, nan gaba. Wadannan jami'an sun jagoranci gwamnatin Nijeriya, game da gudanar da cikkar hanyar mayar da martani ga kungiyar Boko Haram, dake kare farar hula da kuma mutunta 'yancin bil adama.
- Wannan tawagar, ta hadfa da farar hula da kuma masana harkokin tallafa wa rayuwar bil adama, da sojojin Kasar ta Amirk, da masi bayar da shawarwari ga jami'an tsaro, a kuma masu binike, kazalika da kwararwa ga harkar sasanta karbo wadanda aka yi garkuwa da su, da masana dabarun harkokin sadarwa da farar hular da suka kware ga harkokin tsaro da dabaru. Tawagar za ta ci gaba da gudanarwa da kuma aiwatar da musayar bayanai da kuma bayar da taimako ga wadanda aka ku'buto, tare da iyalsansu.

Fafada Dabaran Masaniya

- Har ila yau, gwamnatin Amirk ta wadata gwamnatin Nijeriya da dabaru, da leken sirri da jewaya (ISR), don agaza wa Kokarin Nijeriya, na gano inda wadannan 'yan matan suke.

Sanya Wa Kungiyar Boko Haram Takunkumi

A cikin 'yan shekarun nan, mun taimaka ga nuna kyama ga shugabannin kungiyar ta Boko Haram, ta hanyar tallafa wa hukumarmu, da ta tsangwame su, a matsayin 'yan ta'adda, da kuma taimaka wa Majalisar Dinkin Duniya, wajen yin haka.

- A cikin watan Yunin 2012, gwamnatin Amirk ta tsangwami manyan kwamandodin kungiyar ta Boko Haram, a matsayin 'Yan Ta'addan Duniya, na Musamman, a karkashin Sashe na 1(b), na Dokar Ikon Shugaban Kasa, ta 13224. A cikin watan Yunin 2013, gwamnatin Amirk ta kara sanya sunan Abubakar Shekau, a cikin shugabannin kungiyar ta Boko Haram, dake cikin Shirin Biyar Diyyar kawunun 'yan ta'adda, har dolar Amirk miliyan bakwai, ga dukan wanda ya yi sanadiyyar bayar da bayanai da za a kama shi.
- A cikin watan Nuwambar 2013, gwamnatin Amirk ta tsangwami kungiyar ta Boko Haram da 'yan tawayenta, watau Ansaru, a matsayin Kungiyoyin 'Yan Tawayen Kasash, a karkashin Sashe na 219, na Dokar Shige da Fice da kuma Zama Dan Kasa, kamar yadda aka yi ma ta kwaskwarama, da kuma Tsangwama ta Musamman ga 'Yan Ta'addan Duniya, a karkashin Sashe na 1(b), na Dokar Ikon Shugaban Kasa, ta 13224. Wannan tsangwamar, ta bai wa jami'an tsaro da Baitulmalin Kasar ta Amirk, Karfin da zu su dumfari duk wani tashin hankalin Kungiyoyin masu tsauraran ra'ayoyi.
- Kasar Amirk ta hadfa hannu da Nijeriya, wajen bin didikin wannan tsangwamar, a Hukumar Tsaro ta Majalisar Dinkin Duniya, kan kungiyar ta Boko Haram, wadda aka amince da ita, a ranar 22 ga watan Mayun 2014. Wannan tsangwamar ta tanadi haramcin sayar da makamai, da rike kufaden kungiyoyin, da hana su walwala, da kuma taimaka wa hadin kan yanki.

Ci Gaban Mayar da Martani ga Kungiyar Boko Haram

Kasar Amirk ta dage ga taimaka wa Kokarin Nijeriya da ma'kwabtanta, na magance duk wata barazanar da kungiyar ta Boko Haram ke yi, da kuma kara zage damtse, ta kowanc fannin mutunta 'yan bil adama, ta hanyar bayar da taimako, iri-iri, da aka tsara, domin ci gaba hadin kan yankin, da inganta aiwatar da bin dokoki, da kuma karfafa cibiyoyin tsaro.

- Shugaba Obama, ya bayyana irin rawar da Nijeriya ke takawa, a Dabaran Shugabancin Harkokin Tsaro, (SGI), a lokacin Babban Taron Shugabannin Amirk da Afrika, a watan Agustar da ya wuce. Dabaran na SGI, wadansu sababin Tunani ne, na Shugaban Kasa, inda Kasar Amirk da Nijeriya, ke hadfa hannu, domin inganta sassan cibiyoyin harkokin tsaro, game da kare lafiyar farar hula da kuma Kalabalantar duk wata barazana, haikan, da kuma bayyana yadda ake kashe kudafen jama'a. Don taimaka wa mayar da hankalin, na dogon lokaci, dabaran na SGI, za Kunshi alkawarin bayar da kudafe da dama, bisa ga kara yawan irin taimakon da Amirk ke bayarwa, da kuma ci gaba da dorewar biyan bukatum, da wani Kwa'kwaran shugabanci da dagewa ga hadin kai da kasashen kawancen da za su aiwatar da wadannan manufofin, domin tallafa wa duk abinda aka amince za a aiwatar.
- Nijeriya ta hadfa hanna da Kawancen Kalabalantar Ta'addancin Yankin Sahara, wani yunfurin na Kasar ta Amirk, domin inganta harkokin tsaron yanki, wajen kalabalantar tarzomar masu tsauraran ra'ayoyi, da inganta tsaron kan iyakoki da yanki da kuma harkokin kwastan, da karfafa tafiyar da harkokin kudafe, da kuma kakkafa hanyoyin aiwatar da dokoki da ingancin sassan harkokin tsaro.
- Gwamnatin Amirk da Ma'Aikatar Tsaronta, za su Kaddamar da Asusun Harkokin Tsaro na Duniya, na dolar Amirk miliyan 40, domin Kasashen Cameroon, da Chad, da Niger, da kuma Nijeriya, domin Kalabalantar kungiyar Boko Haram. Shirin zai wadata Kwarewa, da hoto da kuma bayar da kayayyakin aiki, ga kasashen hudu, domin inganta cibiyoyinsu da kuma Karfin dabaru, da habaka Kokarin, na kalabalantar kungiyar Boko Haram, kazalika da yin shimpidar kara kaimin ya'kar kungiyar Boko Haram, a kan iyakoki.
- Muna kuma hadfa hanna da sauran abokanmu, na kasashen duniya, ciki har da kasashen Ingila da Faransa da Canada, domin musayar bayanai, da hadewa da kuma gudanar da dabaru da shirye-shiryen kalabalantar irin wadannan hare-haren, a yankin.

Taimaka wa Wadanda kungiyar Boko Haram Ke Kai wa Hari

Kungiyar Boko Haram na gallaza wa mutane Nijeriya, wanda ya fi shafar maza da mata da 'yan mata da yara, a daukacin arewa maso gabashin Nijeriya. Kasar Amirk, ta bayar da taimako ga wadanda wannan al'amarin ke shafa, ciki har da tallafin harkokin kiwon lafiya da ruwan sha da wuraren tsabtace muhalli; akwai kuma taimakon kayayyakin agaji; da kare lafiya, ciki har da tallafin duba lafiyar hankalin wadanda suka kubuta daga azabu kungiyar ta Boko Haram. Kasar Amirk, za ta ci gaba da taimaka wa Nijeriya, wajen karfafa harkokin tsaro, da kara yawan bayar da dama, a yankin na arewa maso gabashin Nijeriya, ta hanyar wadata harkokin ilmi ga 'yan mata da yara, maza; da harkokin haihuwa da lafiyar kananan yara; da tsare-tsaren Karfafa harkokin mulkin demokrasiya da shugabanci, da kuma kalabalantar tarzomar masu tsauran ra'ayoyi, ta hanyar saka shugabannin al'umma, ciki har da mata.

- Hukumar Inganta Ci Gaban Kasashen Duniya, ta Amirk, (USAID), tana tura masu bayar da shawarwari ga wadanda suka zautu, da kuma iyalsansu, ciki har da wadanda abin ya shafa, game da satar jama'a na garin Chibok, ta hanyar wani shiri, na shekaru biyar, (2010-15), da za a kashe dolar Amirk miliyan hudu da dubu 500. Har ila yau, hukumar ta USAID za ta kammala rukun na uku, na horon da take bai wa masu tallafa wa ciwoce-ciwoceen na hauka, ko zautuwa, dake zaune a Borno – wanda nan ne tsamiyar tashe-tashei hankulan kungiyar Boko Haram. Ayyukan wadannan ma'aikatan bayan da agajin, da masu kula da lafiya, da kuma sauran jama'ar al'umma, shine su fadakar da jama'a, game da rigakafin zautuwar wadanda ka sacen, a lokacin da suka dawo gida, da kuma wadata su, da taimakon farko, na kula da hankalin 'yan matan da iyalsansu.
- Hukumar ta USAID, ta fara wadansu shirye-shirye, biyu, da za su magance samar da duk wadansu mawuyatan al'amurran harkokin ilmin 'yan matan da yara, maza, a arewacin Nijeriya. Akwai shirin wadata harkokin ilmin, ga wadanda suka yi kaura, da sauran wadanda irin wannan tarzomar ta shafa, a arewa maso gabas, da zai ci dolar Amirk miliyan 20 zuwa 30. Bugu da kari, za a kaddamar da wani shirin, na shekaru biyar, da zai ci dolar Amirk miliyan 120, da zai inganta harkokin bayar da ilmi, da nufin bayar da dama da kuma inganta karatu, a tsakanin dalibin makarantur firamare.

• Domin kuma tallafa wa irin gedumawar da mata ke bayarwa, ga harkokin zaman lafiyar da sasanta rashin jittuwa, hukumar ta USAID, za ta habaka shugabancin mata da sasanci, ta hanyar gudanar da tarurruka. Tarurrukan da ake yi, a garurwan Kano da Sokoto, sun inganta hakuri da jun, a d'aukaci'n kabilu da addinai dake wurin, ta hanyar tsoma baki'n manyan shugabannin addinai da al'adu da kuma mata. Matan da suka halarcin tarurrukan, sun bullo da tsarin yin amfani da bikin "radin suna" (wanda aka saba yi, a kowane jinsin 'yan Nijeriya), domin yin gangamin magance ba'ka'ken maganganu, da tashin hankali, a lokaci'n za'be. Hadfin kan addinai kuma ya tantauna game da irin yadda mata da sauran masu fada-a-ji ke yi, na hana tashin tarzoma, a lokaci'n zabu'ubukan da akc sa ran yi, a watan Fabrairun 2015, da kuma irin yadda mata za su bayar da gedumawa, ga harkokin siyasa da ci gabon gabon tattalin arziki, a Nijeriya.

• Hukumar ta USAID, za ta Kaddamar da wata Cibiyar Damka Harkokin Mulki, ta Nijeriya, don ingantu kawo zaman lafiya da karfafa harkokin mulkin demokratiya, a arewa maso gabashin Nijeriya. Cibiyar za ta mayar da hankali kan tabbatar da hakurin al'ummar da zai dakushe tashin tarzomar kungiyoyi, da raunin shugabanci, da rashin tsaro, ta hanyar kara dankon zumunci tsakanin gwammati da al'umma; da kara samun damar sanin bayanai; da tallafa wa ga rage zaman kashe wandon matasa, dake haddasa ra'ayin tayar da hankula.

• Gwamnatin Amirk, na goyon bayan duk wani kokarin gudanar da taron sasanci, tsakanin mata, masu fafitika da jami'an tsaro, da kuma bayyana irin rawar da mata ke takawa, a fannin tilasta bin dokoki. Har ila yau, Kasar ta Amirk, za ta taimaka yin amfani da harshen Hausa, a fannoni da dama, da suka kunsu gidajen telebijin, na taruruwar dan adam, da aka tsara, domin jama'ar arewacin Nijeriya. Kaofin gidajen telebijin din, za su rifa yayata al'adu, dabam daban, na arewacin Nijeriya, yayinda kuma shiry'e-shiryensu, za su fito da siffofin dake kyamar tashc-tashen hankulan siyasa da tsauraran ra'ayoyi. Har ila yau, za su gamsar da iyaye mata da 'ya'yansu. Daya daga cikin shiry'e-shiryen zai gabatar da irin matan nan, da suka shahara, a tsageranci, amma, yanzu suke gudanar da harkokin kasuwanci, ko suka gogu da ilmi. Manufa ita ce, a nuna cewa, 'yan mata, na iya bunkasar da za su shahara ga bayar da gedunmawa ga al'ummarsu.